

Kleine ode of zachte klaagzang

De drukte ontvlucht.
Dacht ik...

In Utrecht woonde ik hartje centrum. Een fantastische plek om te wonen - tenminste, dat hangt er maar net vanaf wanneer je het me vroeg. Op zaterdag kon ik er geregeld genoeg van hebben. Massa's mensen voor de stoplichten, lange wachtrijen in elke winkel en spontaan uit eten? Dat kon je wel vergeten. Hoe ouder ik werd, hoe meer ik die drukte begon te mijden. En dus bleef ik op zaterdag steeds vaker thuis. Of ontvluchtte ik de stad naar een nabijgelegen natuurgebied.

Maar de zaterdagen waren nog kinderspel in vergelijking met Koningsdag. Dan ontplofte de stad letterlijk uit haar voegen. Zodra ik mijn voordeur uitstapte, stond ik midden in één grote mensenmassa: schouder aan schouder, stapvoets bewegend. Heb je je ooit afgevraagd hoeveel mensen er eigenlijk passen op één vierkante meter stad? Antwoord: meer dan je lief is. File-rijden op een zaterdag is er niks bij; daar heb je tenminste nog het idee dat je ergens komt.

Met mijn verhuizing naar Dokkum dacht ik er eindelijk vanaf te zijn, maar niets bleek minder waar. Met de komst van de Koning is Dokkum al weken in rep en roer, en lijkt iedereen er wel iets van te vinden - helemaal als het over het kostenplaatje gaat.

Want een kostenplaatje van zo'n 3 miljoen op een begroting van 187 miljoen roept vragen op. Zeker in een gemeente waar ondertussen bezuinigd moet worden. Dat geld had ook ergens anders naartoe gekund. Of op z'n minst gedeeltelijk - bijvoorbeeld zonder dat

er voor één dag een complete ijsbaan van 500 vierkante meter wordt aangelegd (waarvoor notabene 35.000 liter drinkwater nodig is).

Dokkum staat in deze discussie niet alleen. Elk jaar laait hetzelfde gesprek op, en elk jaar lijken de bedragen verder op te lopen. Waar in 2021 en 2022 nog zo'n 1,5 tot 1,75 miljoen werd uitgegeven in steden als Eindhoven en Maastricht, liep dat in de jaren daarna flink op. Emmen kwam in 2024 op 2,3 miljoen uit, en Doetinchem trok het door naar 3 miljoen. Dokkum sluit daar nu bij aan, al is de schaal van onze totale begroting hier beduidend kleiner dan in sommige andere gemeenten. Wordt het niet eens tijd om die bedragen weer te halveren?

Tegelijkertijd zie ik ook waarom het gebeurt. Koningsdag zet Dokkum en onze regio op de kaart. Het trekt aandacht, bezoekers en energie naar de stad. Het laat zien waar we grutsk op zijn en wat onze regio bijzonder maakt. Het verbindt de inwoners en de ondernemers, en het brengt reuring in de stad. En toch: met een iets minder uitbundige aanpak hadden we datzelfde doel bereikt. Met minder kosten - misschien zonder ijsbaan - maar nog steeds een mooie Koningsdag.

Voor Dokkum is het te laat. Laat het een les zijn voor de volgende stad. En voor wat betreft de drukte? Ik ben blij dat het weer voorbij is. Geef mij maar het Dokkum waarvoor ik Utrecht heb ingeruild: de rust, de ruimte en de gemoedelijkheid.

Janna Hallema

Laatste Filmhuisavond in Sense

DOKKUM De filmhuisavond in Sense krijgt op dinsdag 28 april een feestelijke afsluiting en is daarmee de laatste vertoning op deze locatie. Volgend seizoen krijgt het filmhuis een andere speelplek, al is nog niet duidelijk waar dat zal zijn. De avond wordt omlijst met live muziek van Duo Stockholm en de vertoning van *Köln75*, een jazz film over Vera Brundage en het legendarische concert van Keith Jarrett. Aanvang 19.30 uur. Kaarten via mgtickets.nl.

RECENSIE

Bart Brandsma, Jan Vermaning
en vooral: Titus Brandsma!

■ 'Geen sprake van tekst-muziek-integratie'

Middels tekst, muziek en beeld kreeg zaterdagavond in de Bonifatiuskapel in Dokkum het gedachtegoed van pater Titus Brandsma (1881-1942) alle aandacht.

RENNIE VEENSTRA

Voor de tekst tekende Brandsma's verre achterneef Bart Brandsma, de muziek was in handen van Het Nationaal Symfonisch Kamerorkest en het Noord Nederlands Kammerkoor (leiding Jan Vermaning), en historische alsook algemene beelden waren op de beamer te volgen.

Aan woorden geen gebrek, deze avond, aangezien aan de vele officiële tekstvoordrachten in de compositie maar liefst twee welkomstwoorden - één van Ria Kraa, hoofdredacteur van het *Friesch Dagblad*, en één van Arno Brok, commissaris van de Koning - en een programma-toelichting van voordrachtskunstenaar Bart voorafgingen.

Via Titus Brandsma, initiatiefnemer tot de bouw van de Bonifatiuskapel (1934), liet Bart tijdens de voorstelling een groot aantal levenslessen op het publiek los.

Hij ging vaak in de jij-vorm met Titus in gesprek en trok diens ideeën door naar de huidige tijd. Ideeën met name over polarisatie en het belang van het stille midden daartussen.

Op Titus' houding ten opzichte van Hitler en het Nationaal Socialisme en zijn heldhaftigheid in de zin van 'het kleine groots doen' legde hij sterk de nadruk en op anachronistische wijze bracht hij zijn in Dachau vermoorde familielid in contact met een innerlijk op hem lijkende priester in het huidige Myanmar.

Het negatieve van wij-zij-denken kreeg in zijn betoog een centrale plaats en het belang van luisteren naar elkaar staafde hij met de 'answer-respond'-kwestie tijdens de luisterlessen op scholen in Noord-Ierland.

Brandsma's niet bepaald beknopte, voorgelezen, referaten bevatten inhoudelijk geen letter te veel en wa-

Bart Brandsma aan het woord, op de achtergrond leden van Het Nationaal Symfonisch Kamerorkest. FOTO: RENNIE VEENSTRA

ren voor wie in de steenkoude kapel (ook) zijn hoofd koel en dus erbij kon houden van grote betekenis. Spreektrant, interpunctie en de juiste pauzemomenten waren dik in orde en alles was, ook daar waar een tikkeltje percussie werd toegevoegd, prima verstaanbaar.

Hoewel de koor- en orkestmuziek goed en sfeer-onderstrendend was, was er in de voorstelling geen sprake van tekst-muziek-integratie.

Het was helaas steeds een om-en-ometje wat dat betreft. Ook was de numerieke balans inzake woorden en tonen zoek.

En wat vooral jammer was, was het feit, dat iedereen naar de titels van de gespeelde werken, waarbij het koor nu eens tekst dan weer klanken voor zijn rekening nam, moest gissen.

Een en ander was wel in de trant van datgene, waarmee Jules Schelvis en Leo de Vries elkaar in Sobibor afleidde van de verschrikkingen: de ene neuriëde een melodie van een klassieke compositie en de andere moest de titel ervan raden.

Te raden waren nu onder andere: *Schindler's List*, Rutter's *Magnificat* en *Gabriel's Oboe* (Morricone).

Feuilleton

Deel 35

Als een trein op hoge snelheid kwamen de laatste dagen voorbij in de vorm van een eindeloos lange rij beslissingen. Die hadden niet kunnen wachten. Er moesten knopen worden doorgemaakt, zonder tijd om die te overdenken, en de volgende dwingende actie drong zich alweer op.

De laatste warmte van de dag veranderde in avondkille. De tuingeuren van overdag maakten plaats voor de nachtelijke vleugels. De kamperfoelie verspreide zijn zweele parfum.

Ze nam even de tijd om dat tot haar door te laten dringen. Het leek op de eerste pauze sinds een ruime week.

De paniekerige adrenalinestem-

ming kwam meteen terug. Wat als ze al die tijd de verkeerde beslissingen had genomen?

Teuns uitvaart leek in de turbulentie te zijn geregeld. Zijn begrafenis leek toevallig zo keurig te zijn uitgevallen. Diede had aan alle facetten van de organisatie meegewerkt. Terugkijkend was het of ze toeschouwer was geweest. De zussen hadden gezamenlijk laten zien dat ze dat aankonden. Het was evenwel geen ervaring waar ze op zaten te wachten.

Diedes hoofd knikte op haar borst. Het was weer gevraagd die middag: waar is Bob?

Hij kon niet komen vanwege werk, verzon ze in het wilde weg. Dat ze hem er niet bij wilde hebben, vertelde ze niet aan de bezoekers. Ze

achtte Gerlof ertoe in staat hem van het erf af te sturen, als hij zijn gezicht liet zien. Bob was wel heel snel geweest met het te koop zetten van hun huis. Was dat om daadkracht te laten zien tegenover haar aankondiging om naar de advocaat te stappen? Moest er nu ineens vaart gezet worden achter zijn voornemen om haar te verlaten?

Ze kon niet meer binnenkomen zonder dat de muren van haar woning aan de Magnolielaan vijandigheids uitstraalden om duidelijk te maken dat ze er niet meer hoorde te zijn. Toch vond ze het verschrikkelijk om het huis kwijt te raken. Het deed pijn om het te koop te zien staan.

Het was de man met wie ze niet meer kon leven. Daar was ze wel

over uit, maar haar gevoel bungelde daaronder als een lamme ledemaat. Het was er nog wel, maar ze kon er niets meer mee.

Geleund tegen de muur die de warmte van de dag nog droeg, voelde ze dat haar vastbeslotenheid werd leeggestoken door iets wat ze sinds jaren gewend was. Een deel van haar verwachtte Bob elk moment te zien verschijnen. Daar was ze op ingesteld.

Het zou nog lang duren voordat dat was uitgesloten.

Diede keek in de richting van de moestuin. Hetzelfde gold voor Teun. Ze kon hem zo grijnzend om de hoek zien komen, handenwrijvend: 'Zo, nou eerst maar eens een bakkie, denk ik!'

Wordt vervolgd